

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič do Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—. Popust po po dogovoru. Inseratni davek posebej.
»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji Din 144.—, za inozemstvo Din 330.—. Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

RAZPRAVE DRŽAVNIKOV V ŽENEVI

Odprava carinskih težkoč — Spor med muslimani in židi v Palestini — Močno zastražena italijanska delegacija

Ženeva, 15. januarja. Včeraj dopoldne je Svet Društva narodov razpravljal o celi vrsti poročil o delovanju gospodarskega odbora. Angleški zunanji minister Henderson je povdarjal važnost konvencije za odpravo in omejevanje carinskih prepovedi na izvoz in uvoz. Izjavil je nadalje, da Poljska in Češkoslovaška doslej še nista podpisali te konvencije, ki zaradi tega ne more stopiti v veljavo, kar zavlačuje osvoboditev mednarodne trgovine od carinskih težkoč. Svet Društva narodov je določil 17. februar za dan sestanka konference, ki bo razpravljala o vprašanju carinskega premirja.

Nadalje je Svet Društva narodov razpravljal o poročilu angleškega zunanega ministra Hendersona o madžarskem optantskem vprašanju v Transilvaniji. Rešitev tega vprašanja je bila odložena do prihodnjega zasedanja sveta Društva narodov.

Na včerajšnji popoldanski seji se je nadaljevala debata o palestinskem

vprašanju. Angleški zunanji minister Henderson je predlagal, naj se imenuje odbor treh oseb, ki naj bi končno uveljavljeno uredili zahteve in prava židovskega in muslimanskega prebivalstva glede na vprašanje zidu vzdihovanja v Jeruzalemu. Henderson je predlagal, naj te tri osebe ne bodo angleške narodnosti in naj se izberejo izmed domačega prebivalstva. Te osebe pa morajo imeti globoko juridično znanje in morajo biti popolnoma neoporečne. Kakor hitro bo poročilo o vprašanju zidu vzdihovanja končano, bo Svet Društva narodov nadalje razpravljal o tem vprašanju. Končno je svet Društva narodov odgodil razpravo o tem vprašanju, dokler ne bo predlagani odbor podal svojega poročila.

Ženeva, 15. jan. AA. Včeraj popoldne je na tajni seji Sveta Društva narodov bilo sprejeto brez vsakršne opazke poročilo jugoslovenskega delegata dr. Ilije Šumenkovića o imenovanju člana za centralni opijski odbor in

o imenovanju Švicarke ge. Gurten za predsednico mednarodne organizacije za zaščito dece.

Ženeva, 15. jan. AA. Vprašanje madžarskih optantov ne bo razpravljano na sedanjem zasedanju Sveta Društva narodov, ker se vrši razprava o tem vprašanju v Haagu.

Ženeva, 15. jan. Ko je v ponedeljek popoldne zapustil italijan. zunanji minister Grandi hotel, da bi odšel na zasedanje Sveta Društva narodov, je postal žrtev kriminalistične prenapetosti. Nič manj kot 4 policijski uradniki švicarske narodnosti so sledili zunanjemu ministru, ki je šel peš po cesti. Razen tega se je vozilo v elegantnem »Fiatu« 6 italijanskih detektivov, ki so se peljali deloma za, deloma pa pred Grandijem, ki je korakal peš. Očividno je bilo Grandiju vsega tega že preveč, tako, da se je s kretjino, s katero je to nakazal, vsedel na neko klop. Ko so se varnostni organi nekoliko odstranili, je ogorčen sam nadaljeval pot proti postlopi Društva narodov.

Poincaré o haaški konferenci

Dr. Schacht o svoji vlogi na reparacijski konferenci

— Pariz, 15. jan. V francoskem listu »Excelsior« je objavil ministrski predsednik Poincaré članek, v katerem se bavi s haaško konferenco. Poincaré priznava, da so nalezela reparacijska pogajanja v Haagu na velike težkoče in da bo treba veliko hladnokrvnosti, da se reši zamotano reparacijsko vprašanje. Nadalje naglašava važnost reparacijske konference, ki ima likvidirati celo vrsto vprašanih, izvirajočih iz minule svetovne vojne in ki se mora absolutno končati s popolnim uspehom, ako se hoče preprečiti nadaljnje krvave dogodke, ki so pred leti tako težko oškodovali evropske narode. Članek zaključuje, da je uspeh reparacijske konference v Haagu v interesu celokupnega človeštva in zahteva od merodajnih državnikov, da napnejo vse sile, da se konferenca konča s popolnim uspehom in s poravnavo vseh še obstoječih mednarodnih sporov.

Pariz, 15. januarja. AA. Tardieu in Loucheur sta sredi odpotovala nazaj v Haag.

— Berlin, 15. jan. Dr. Schacht je včeraj v Haagu izjavil novinarjem, da nikakor ni nameraval sabotirati dosedanje politične uspehe haaške konference. V Haagu je le kot strokovnjak ter nima nobenega posla s političnimi vprašanji. Njegovo stališče v pogajanjih odbora je bilo diktirano samo od misli, da gre za posel, pri katerem je treba ugotoviti, ali je zasigurana moralna podlaga. Pri delu, čegar moralna podlaga ne bi bila sprejemljiva, ne more sodelovati niti on, niti državna banka. Na vprašanje, ali bo podal svojo demisijsko, ako njegovim zahtevam ne bo ugodeno, je izjavil dr. Schacht: Logično je, da bom demisioniral le tedaj, ako bom imel točen občutek, da nisem postopal pravilno. Na ljubo gotovim osebam pa tega ne bom storil.

Viharji na severozapadu Evrope

Katastrofa angleške ladje — Nov hitrostni rekord angleškega letala

— London, 15. jan. V strahovitem viharju pri Us'antu v Biskajskem zalivu se je potopil vlačilec angleške vojne mornarice »Saint Gennys«. Katastrofa je nastopila tako naglo, da so utonili trije častniki in 20 mož posadke. Vlačilec »Saint Gennys« je zapustil v soboto v spremstvu ladje »Saint Cyrus« in neke korvete Portland in je plul proti Gibraltarju, kjer so se imele vršiti pomorske vaje angleškega atlantskega brodnjstva. Vlačilec je imel 425 ton in je služil za plavajočo tarčo pri strelnih topovskih vajah. Atlantsko brodnjstvo je imelo zapustiti Portland včeraj, a je zaradi slabega vremena odgodel odhod za 24 ur. V viharju je več vojnih ladij izgubilo svoje čolne. V Angliji je poginilo v viharju 13 oseb.

— London, 15. jan. Trikotnik »Armstrong Sideley« je preletel progo London-Bruselj v 90 minutah. Letalo je letelo s povprečno hitrostjo 140 milj na uro in postavilo s tem rekord hitrosti za letala tako velikega obsega. Letalo je težko 9 ton in ga je vodil letalski kapetan Rogers.

— Pariz, 15. januarja. Nove silne nevihte, podobne orkanom, so se včeraj pojavile v severni Franciji. Po mnogih krajih so viharji izruvali mnogobrojna drevesa ter pokončali lepe drevoredne in nasade. Po pristaniščih je vihar prevažal male ladje in parnike, a tudi veliki parniki so bili v nevarnosti. V Cherbourgu se je potopilo več ladij. V Lisiecu je vihar prevrnil več hiš, prav tako v Armentiersu. Ra-

dopostaje v pristaniščih in drugih krajih so neprestano z razburkanega odprtega morja prejemale obupne klice na pomoč. Italijanski parnik »Valentino Coda« je v nevarnosti. Njegova usoda je neznana. Zadnji radio — klici so se glasili: »Eviva Italia!« iz česar sklepajo, da se je parnik najhujše potopil. V nevarnosti na odprtem morju so se našajali tudi mnogi drugi italijanski, angleški, francoski in nizozemski parniki.

— Chicago, 15. jan. Vse pokrajine severne Amerike so včeraj doživele težko neurje. Na mnogih krajih je bil promet zaradi silnega neurja popolnoma ustavljen. V mestu samem je bilo po neurju pet človeških žrtev. V srednjih pokrajinah Amerike je vihar povzročil ogromno škodo.

— Berlin, 15. jan. Včeraj je divjal nad mestom in okolico in sploh v severni Nemčiji silen orkan, ki je povzročil velikansko materialno škodo.

400 potnikov zasneženih

San Francisco, 15. januarja. V severni Kaliforniji divjajo silni snežni viharji. Družba 400 oseb, ki je potovala z avtomobili, je obšla v snegu. Odposlali so na pomoč snežne pluge, vendar se pa doslej še ni posrečilo prodreti do potnikov. Obstojijo bojazni, da jim bodo zmanjkala živila. Zato so odposlali letala, ki naj prinesejo zasneženim potnikom hrano.

Reorganizacija sovjetskih trgovinskih misij v inozemstvu

Trgovinske misije bodo ukinjene, namesto njih pa se ustanove trgovinske pisarne — Velike redukcije osebja

— Pariz, 15. januarja. Po informacijah v tujakšjih sovjetskih krogih bo v najkrajšem času izvedena temeljita reorganizacija vseh sovjetskih trgovinskih misij v inozemstvu. V prvi vrsti bo prišlo do velikih izprememb pri sovjetski trgovinski misiji v Parizu. V izvajanju svojega programa se je Stalin odločil, da reducira stroške za trgovinske misije v inozemstvu, ki so znašali doslej 20 milijonov dolarjev, najmanj za eno četrtino. V zvezi s tem bodo vse trgovinske misije spremenjene v trgovinske pisarne, ki bodo reše-

vale zgolj formalnosti, dočim bodo politično trgovske posle reševala sovjetska poslanstva, ki jim bodo dodeljeni posebni trgovinski atašeji. Posledica te reorganizacije bo, da bo reducirano številno osebje dosedanjih trgovinskih misij. Pri pariški trgovinski misiji bo odpuščenih okoli 800 nameščenec, tako da jih bo ostalo največ 20. Med nameščenici vlada zaradi tega pravzaprav panika. Vodja sovjetske trgovinske misije v Parizu Tumanov se mudi v Moskvi, odkoder se bo že v prihodnjih dneh vrnil s tozadevnimi reorganizacijskimi navodili.

Sovjetska mornarica

— Moskva, 15. jan. AA. Lani je bilo zgrajenih v ladjedelnici v Leningradu 10 velikih parnikov za sovjetsko trgovinsko mornarico.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 22.745—22.805 (22.775). Berlin 13.51—13.54 (13.525). Bruselj 7.886. Budimpešta 9.9036. Carih 1094.4 do 1097.4 (1095.9). London 275.65. Dunaj 795.10—798.10 (796.6). Newyork 55.53. Pariz 222.47. Praga 167.06—167.87 (167.47). Trst 295.44—297.44 (296.44).

INOZEMSKA BORZA
Carih: Beograd 9.12875. Pariz 20.30. London 25.1525. Newyork 516.7. Milan 77.7. Madrid 68.5. Berlin 123.38. Dunaj 77.3. Praga 15.28. Varšava 57.95. Budimpešta 90.37. Sofija 3.7275. Bukarešta 3.0725.

Pogreb ministra za javna dela St. Savkovića

Danes dopoldne je bil na najsvečanejši način pokopan pokojni minister za javna dela Stevan Savković

Beograd, 15. januarja. Danes dopoldne je bil na najsvečanejši način izvršen pogreb pokojnega ministra za javna dela Stevana Savkovića. Pogrebni obredi so bili v saborni cerkvi in jih je izvršil patrijarh Dimitrije z dvema vladikoma in 10 svečniki. Pri-sostvoval jim je kralj, vsi člani vlade s predsednikom generalom Živkovićem na čelu, ves diplomatski zbor, ogromno število meščanov in zlasti veliko število seljakov iz beogradskega okrožja, kjer je bil pokojnik dolgo časa poslanec. V cerkvi se je poslovil od pokojnika v imenu vlade minister prosvete Boža Maksimović, pred cer-

kvi pa v imenu prijateljev bivši minister dr. Gjuro Surmin. Ko je sprevod došel do postlopa Pošne hranilnice, se je poslovil od pokojnika v imenu osebja bivšega ministrstva za pošto in brzojav dr. Milorad Nedeljković, direktor Pošne hranilnice. Sele ob 11. dopoldne je došel pogrebni sprevod pred ministrstvo za javna dela, kjer se je poslovil od pokojnika načelnik tega ministrstva Milorad Jovanović. Za njim so govorili zastopniki raznih korporacij in združenj, ki jim je pokojni minister za javna dela Stevan Savković načeljeval. Ob 12.30 je bila krsta položena v rodbinsko grobnico.

Otvoritev francoskega parlamenta

Za predsednika francoskega parlamenta je bil izvoljen Ferdinand Bouisson s 336 glasovi

Pariz, 15. januarja. Včeraj ob 15.40 je starostni predsednik Sibille otvoril redno zasedanje francoske zbornice. Po zdravem govoru so bile volitve predsednika, podpredsednika, tajnikov in kvestorjev. Skrutinji se je pričel ob 14. in je bil zaključen ob 17.15. Nato je bila zbornična seja odložena do 19.30. Po zopetni otvoritvi se je starostni predsednik Sibille naznanil, da je bilo pri volitvah oddanih 531 glasov. Praznih glasovnic ali pa razveljavljenih je bilo 101. Absolutna večina je znašala 216 glasov. Za predsednika zbornice je bil izvoljen s 336 glasovi Ferdinand Bouisson. Zbornica je sprejela izid glasovanja z dolgotrajnim odobravanjem. Za kvestorje so bili izvoljeni Tranchand, Barthe, Cazals, za tajnike Ballu, Ribie, Blanche in drugi. Za podpredsednike zbornice so bili izvoljeni Ricolfi z 434 glasovi, Bouillour Lafont z 414, Leo Bouisson s 353 glasovi, Cantrou in Moncelle z 290 glasovi. Izvolitev Cantrouja ni bila potrjena. Na intervencijo sta-

rostnega predsednika Sibilla je zbornica sklenila, da bo volitev četrtega podpredsednika pozneje. Seja je bila zaključena ob 20.20.

— Pariz, 15. januarja. Včeraj ob 15.15 je starostni predsednik Fleury otvoril redno zasedanje francoskega senata. V zdravem nagovoru je Fleury izrazil željo, naj senat pravočasno reši proračun, da se izogne dvanajstnam. Nadalje je Fleury govoril o glavnih političnih dogodkih v l. 1929 in naglasil veliko važnost haaške konference. Povdarjal je, da je bila Francija vedno za mirno sožitje s sosedi in da je pripravljena storiti vse za ohranitev svetovnega mira. Nadalje se je Fleury spominjal umrlega bivšega ministrskega predsednika Clemenceaua in bivšega predsednika francoske republike Loubeta ter zaključil svoj govor z izjavo, da mora senat vse storiti v korist in prosep Francije. Seja je bila nato ob 17. odložena na danes.

Pomorska razorožitev

Pred otvoritvijo londonske konference — Angleška delavska stranka za odpravo velikih križark

— London, 15. januarja. V petek bo prispela v London ameriška delegacija za pomorsko razorožitveno konferenco. Francosko in italijansko delegacijo pričakujejo za soboto. Takoj po prihodu ameriške delegacije se bo sestala angleški ministrski predsednik Macdonald z ameriškim državnim tajnikom Stimsonom in pozneje tudi z voditelji drugih inozemskih delegacij. V ponedeljek dopoldne bo v angleškem zunanem ministrstvu sestanek ministrskega predsednika Macdonalda z glavnimi delegati vseh inozemskih odposlanstev, na katerem se bo določil dnevni red pomorske razorožitvene konference. V ponedeljek

popoldne bo angleški kralj sprejel člane delegacij v buckinghamski palači. Zvečer bodo delegati gostje na banketu, ki ga bo priredila angleška vlada.

— London, 15. jan. AA. 77 poslancev delavske stranke je podpisalo proglas, v katerem predlagajo, naj pomorska razorožitvena konferenca zahteva odpravo vseh križark in vojnih ladij z več ko 10.000 tonami. Proglas predlaga nadalje, naj se Velika Britanija postavi na čelo pokreta, ki gre za tem, da bi vlade ne naročale v svojih ladjedelnicah novih križark in vojnih ladij z več ko 10.000 tonami.

Zopet umor v Sofiji

— Beograd, 15. jan. »Vreme« poroča iz Sofije, da je bil v pretekli noči ubit makedonski revolucionar Blaža Božinov, ko je šel preko železniške proge domov. Atentator, član makedonske revolucionarne organizacije, Ivan Momčilov, je hotel pobegniti, pa sta ga dva pašanta s pomočjo policijskega agenta prišla.

Brezposelnost v Italiji

Turin, 15. januarja. AA. Da se prepreči sezonska brezposelnost, se bodo začela dela na avto-cesti Turin - Milano. V velikih tvornicah »Fiat« je uveden petdnevni delavski teden, a od prihodnjega februarja bo delavstvo delalo 6 dni na teden.

Rim, 15. januarja. AA. Rimsko časopisje priobčuje razne vesti o ponovni polni zaposlitvi delavstva navzlic slabi sezoni, ki povzroča brezposelnost v vseh državah.

Komunistični izgredi

— Bukarešta, 15. januarja. O komunističnih nemirih v Rumuniji se poroča, da so bile demonstracije očividno že dolgo pripravljene, ker so izbruhnile v vseh rumunskih mestih skoraj istočasno. V Kološu so komunisti in brezposelni vdrli v Delavski dom, policija pa je preprečila nemire. Dopoldne so mladi komunisti in članice ženske komunistične organizacije hoteli na pokopališču prirediti žalno svečanost. Ko so začeli peti internacionalo, je priselja policija, ki so se ji komunisti uprli. Aretiranih je bilo nad 50 oseb. V Ploestiju so komunisti vdrli na socialno-demokratsko zborovanje in je prišlo do pretepa. Tu je bilo aretiranih 12 oseb.

Pariz, 15. januarja. AA. »Havas« poroča iz Buenos Airesa, da je prišlo do novih spopadov med policijo in delavstvom. Policija je prišla več komunističnih izgreznikov.

Berlin, 15. januarja. AA. Komunisti so nameravali danes prirediti nekoliko večjih demonstracij po berlinskih ulicah. Zato je šef policije prepovedal vse obhode po ulicah in demonstracije. Policija je odredila izdatne varnostne ukrepe in bo proti vsakemu, ki bo skušal kršiti prepoved obhodov in demonstracij, nastopila z vso strogostjo.

Albanska razbojništva na grški meji

— Tirana, 15. jan. Atenska poročila so omenjala, da je neka veččlanska razbojniška tolpa na albansko-grški meji napadla šest avtomobilov ter med potniki 9 oseb pobila. Razbojniki so bili baje iz Albanije. Na merodajnem mestu odločno zanikajo resničnost tega poročila, ker se tak napad na albanski strani sploh ni izvršil, marveč se je najbrž pripetel na grški strani, kjer se večkrat ponavljajo slični napadi razbojniških tolp, ki plenijo zlasti potnike avtomobiliste.

Vrhovni zakonodajni svet

— Beograd, 15. jan. Prihodnja seja vrhovnega zakonodajnega sveta je napovedana za 20. f. m. ob 16. uri.

Odlikovanje

— Beograd, 15. jan. »Službene Novine« objavljajo ukaz, s katerim sta odlikovana z redom sv. Save III. vrste univ. profesorja Gjorgije Tasić in Aleksander Bilimović v Ljubljani.

Mestna klavnica v lanskem letu

Proračun aktivnih — Nove izpopolnitve — Statistika zaklane živine — Stroga veterinarska kontrola

Ljubljana, 15. januarja.

Ze tri leta je mestna klavnica, najmo- dernejša naprava te vrste v Jugoslaviji in na Balkanu sploh, v polnem obratu. Tehni- ne izpopolnitve in modernizacija stare klav- nice je pripomogla do velikega napredka in razmahu. Modernizacija stare, higien- skim zahtevam in obratu neogovarjajoče klavnice, je bila nujno potrebna že v in- teresu Ljubljane kot mesta blizu meje, iz katerega gre mnogo živine in mesa v ino- zemstvo. Kako naglo obratovanje napredu- je, pričajo statistični podatki o obratova- nju klavnice v preteklem letu v primeri s prejšnjimi leti.

Mestno klavnico so gradili v treh glavnih etapah. Potrebne pa so še nekatere izpopolnitve, ki se nanašajo na zunanost stavbe, kakor tudi na notranjost posameznih oddelkov. Za letošje je v gradbenem načrtu določenih in proračunanih okoli 900.000 Din. Zelo kredita se ima v prvi vrsti zgraditi lepa ograja, ki bo obsegala vse pomerilne mestne klavnice, kakor tudi naprava po- sebnega oddelka za hlajenje slanin, ki bo v neposredni bližini hladilnice.

Proračun mestne klavnice za leto 1930 izkazuje 3.285.193 Din izdatkov in 3.388.470 Din dohodkov, torej 103.277 Din prebitka. Vse naprave so dobro amortizirane. Glede posameznih postavk proračuna bolj omeni- mo, da je določenih za vzdrževanje klav- nice 126.600 Din, za obratovanje pa 749.593 Din. V proračunu so navedeni kot stalni dohodki: klavnina 2.083.500 Din, oglednina 511.300 Din, hlevnina 65.000 Din, tehtnina 90.000 Din, hladilnica 412.500 Din, ledarna 124.400 Din. Ledarna sploh dobro napre- duje in konzum ledu narašča od leta do leta. Dohodki dovolj čisto, s katero se pre- važa v Ljubljano od zunaj prepeljana ži- vina z glavnega kolodvora v klavnico, so proračunani na 55.120 Din.

Kako se je razvila mesarska obrt, priča dejstvo, da je število mesarjev in prekaje- valcev, katerih je bilo leta 1914 le 48, na- raslo po vojni na približno 110, pa se us- tavnjavljajo še vedno novi mesarski obrti. V mestni klavnici koljeta konje tudi že dva mesarja, ki imata obilo posla.

Zanimiva je statistika zaklane živine in pregledanega mesa. Lani je bilo zaklanih 9765 glav goveje živine (l. 1928 le 9671),

272 bikov (l. 1927 115), 4833 volov (l. 1927 5036), juncev 6, (164), krav 4401 (l. 1927 2815) in junic 190 (l. 1927 207). Dobra tret- jina zaklanih krav odpade na vojaštvo, kajti dobavitelji koljejo večinoma krave.

Obilo posla imata v klavnici dva konjs- ka mesarja. Konjsko meso kupujejo zlasti siromašnejši sloji, pa tudi nekateri čudaki, katerim konjski zrezek imenitno tekne. Lani je bilo zaklanih 293 kobil in 404 konji. L. 1928 sta zaklala 609, l. 1927 pa samo 513 konj. Konzum konjskega mesa torej močno narašča.

Ljubljančani so ljubitelji telečje in pra- šičje pečenke. Mestna klavnica je zaklala lani 9987 telet (l. 1927 10.453, predlanski- pa 12.665). Torej so Ljubljančani pojedli lani manj telečje pečenke kot prejšnji dve leti. Vzrok bo najbrž splošno obubožanje prebivalstva. Prašičev so lani zaklali 23.325, malih prašičkov pa 40. V nasprotju s teleti- no se je konzum svinjskega mesa povečal, kajti l. 1927 je bilo zaklanih 22.879 praši- čev, predlanskim pa 22.831.

Drobnice so lani zaklali 2734 glav, od teh 1307 ovac (l. 1927 1324), jagnjet 655 (napram letu 1927 208 več) in 186 koz (109).

Zunaj zaklane živine in mesa so lani pripeljali v Ljubljano: 42 goved (20, 18), 4903 telet (5154, 4557), 3181 prašičev (2597, 2273), 1709 glav drobnice (2043, 1748). Da- lie je bilo v mesto uvoženega in veterinar- sko pregledanega 401.274 kg raznega mesa, tako mesnih izdelkov, svežega in suhega mesa in klobas. Prejšnja leta so uvozili: l. 1928 39.205 kg in l. 1927 le 59.205 kg. Uvoz mesa rapidno napreduje.

Mestni veterinarji pod vodstvom direk- torja g. Pestotnika vodijo veterinarsko sa- nitarno kontrolo nad zaklano živino, kar kažejo tudi podatki glede prepovedanega mesa. Lani so na klavnici zaplenili: 23 kg bikovega mesa zaradi metiljavosti, enega cellega vola in 2161 kg govejega mesa za- radi TBC in metiljavosti, 18 krav in 10.573 kg kravjega mesa zaradi TBC (9 krav) in raznih drugih bolezni, 1 junico in 8 kg me- sa zaradi gnojneza vnetja in metiljavosti, 42 kg konjskega mesa zaradi parazitov, 35 kg ovčjega mesa zaradi metiljavosti ter 20 prašičev in 645 kg mesa zaradi ilker in dru- gih bolezni. Prepovedano je bilo prodajati meso 18 celih zaklanih prašičev.

Beg v onostranstvo

Zdravnik dr. Grum o samomoru, morfiju, kokainu in drugih načinih prostovoljne smrti

Ljubljana, 15. januarja.

Snoči se je vršilo v Kazini pod okri- ljem ZKD zanimivo predavanje zdravnika dr. Gruma o begu v onostranstvo. Preda- vatelj je uvodoma ugotovil strahoten por- ast samomorov v vseh kulturnih deželah in je z njimi v zvezi poudaril dejstvo, da je v vsaki dobi mnogo ljudi, ki so dušev- no kakorkoli vrženi iz tira, ne da bi jim bilo to videti že na obrazu. Med temi za- znamenovanimi je tudi neka skupina, ki je pri vsej siceršnji normalnosti čustveno nekoliko previsoko uglasena, prevlečrabil- na in v svoji čustvenosti, ničesar ne more prenesti, vse jo tako zelo boli — in ta skupina ljudi je, ki jo zunanji morebitni neugodni ambijent mnogo bolj ogroža, kot pa zdravega, robustnega povprečnika, in to so oni, ki potem umirajo radi nesrečne ljubezni, radi vseh prečudnih časopisnih motivov.

Predavatelj je izčrpno obdelal pojave samomorov in je prešel na njim slične »poboge iz neznozne realnosti v onostran- nost« s pomočjo morfija in kokaina. Če človek poizkusi te strupe prvič ali drugič, je po večini edini učinek kot pri prvem kajenju: bruhanje. Kmalu pa, in to nena- vadno hitro, se človek strupu privadi, raz- mahnejo se stene in človek zaplove v tako omamno blaženost, ki je ni slične na zem- lji. Časi srečnosti pa ne trajajo dolgo, človek se zbudi iz omame z neznoznim hlepenjem po novi, za katero pa potrebu- je mnogo večjih doz in kmalu pride do kraja, ko občutka srečnosti sploh ne mo- re priklicati več, pa komaj z dozami, ki bi zadostovale za usmrčenje desetih mož, odvraca od sebe neznozne občutke ab- stinence. Duševno povsem propadli zasvoje- ni se vlačijo okrog izsušeni ko mumije, kot bliskavica jim spreletuje obraz — iz- hod je samo samomor, abstinenco leče- nje. Morfij uniči človeka v nekaj letih, kokain v mesecih, tednih, celo dneh. Mo- rnik, ki se podvrže odtegnitvi mamila, bo- rna prestati pekelske muke, njegov poču- tek je v vsem uprav negativen od prejš- njega pozitivna, in če res vzdrži do konca ozdravljenja ter po mnogih mesecih zapu- sti blažnico, je njegova prva pot s ponar- jejenim receptom v lekarno in strup mu je iznova zasadih krepilje v tilnik. Preko 90% kokainistov zapade iznova temu zlu.

Nedavno tega je bilo čitati v časopi- sih: »Včeraj se je pripetil v hotelu Asto- ria v Berlinu mučen škandal: po svoji za- svojenosti do morfija in kokaina znana filmska igralka Marija Orska je krog pol- dne pridržala iz svojih soban v hotelsko avto, kričala, da jo kanijo zastrupiti ter iskala zavetja pred haluciniranimi zločin- ci. Incident je izzval zelo mučno pozor- nost, damo so morali nasilno ukrotiti ter jo zvezano prepeljati na kliniko. Ta bo- lezenski izbruh se je pri igralki ponovil sedaj že v tretje, dvakrat se je morala že podvržiti nasilnemu zdravljenju, da bi se odvadila uživanja živčnih strupov. Ve-

lej, ko je prišla v prostost, je zapadla ta- koj zopet zabodli. V poslednjem času je tudi gmotno povsem propadla, ker je ra- di njene zasvojenosti nihče več ne anga- žira. Kako tudi: vse dni preleži omamlje- na v svojem hotelu ter je postala povsem nezmožna realnega življenja.

Pred meseci se je zastrupil na Dunaju moj dobri profesor otroških bolezni, sla- vni učenjak Clemens von Pirquet zastrupil se je v noči skupno s svojo soprogo. Vzrok: kokainizem.

Bil je še mlad, komaj petdesetleten. Dosegel je že v tem kratkem času vse zemske časti. Iznašel je epohalni prehra- nejvalni sistem, bil vodja najlepše otroške klinike v Evropi, v poslednjem času so se vedno bolj množile govornice, da ga bodo kandidirali za predsednika avstrijske re- publike. Njegova žena je bila izredno le- pa baronica, ki mu je pomagala pri vsem njegovem znanstvenem delu, ga redno spremljevala na kliniko in pestovala bolne otroke.

Ta dva človeka sta morala v smrt. Ni- sta mogla živeti č, ker sta pogledala v tako grozotno omamni onstran, da nazaj nista več mogla. Nad vzhodom v umetni paradizi stoji beseda: Odpustite vsako na- do, vi, ki vstopite!

Možni so še drugi načini pobega iz mučne zavestnosti. Prva možnost bi bile sanje. Sanj imamo več vrst: sanje v ožjem smislu, ki se porajajo v spanju, in sanje v budnem stanju. »Tagträume«, prividi, stavbe gradov v oblakih. Sanje so izživ- tje v dnevu neutešenih želja in čuvajke spanja. Če planemo sredi noči iz strahot- nih sanj, če sedimo v postelji tresoč se in vsi oznojeni, je pač težko verjeti, da bi nam sanje očuvale spanje ter bi bile izpolnitev želja. In vendar je temu tako! One so vedno reakcija spečega človeka na kak dražljaj iz zunanje ali notranje ga sveta. Brez njihovega očuvalnega mehaniz- ma v dinamiki naše duševnosti bi se mno- gokrat morali premetavati bedoči po le- žišču ter zavestno reševati konflikte, ki bi ostajali v nas od preživetega dne.

Predavatelj je govoril obirno še o sa- njah v budnem stanju: sanjarenju, umet- nosti in religiji ter končno o nevrozi. Kon- čal je z besedami: Iz neznozne realnosti more človek pobegniti na več načinov, moderni človek pobege češče v omamo in smrt, prejšnji je živel bolj v sanjah in veri. Novega boga vam ne znam prikl- cati pred oči, leka iz krize sodobnika ne poznam. Toda kakor je potrebno za vsa- ko uspešno zdravljenje najprvo spoznanje bolezni, tako smo se tudi mi danes samo razgledali naokrog, kako je z nami. Kajti v starih grških svetiščih so blesteli na mnogih krajih napis: Spoznaj samega se- be! In človeka vespovedajo opominjati na- se, po naših lokalih pa je le čitati: Ne pljuvajte po tleh!

Predavanju je prisostvovalo zlasti mno- go damskega sveta, ki je z velikim zani- manjem sledil predavateljevim izjavam.

Dvajsetletnica Avtokluba

Nocoj proslavi ljubljanska sekcija Avto- mobilskega kluba kraljevine Jugoslavije v klubskih prostorih v kazini 20letnico ob- stoja organizacije, 10letnico obnovitve kluba po vojni in 5letnico prenovljanja v sekcijo s slavnostno sejo in banketom.

Dopolodne ob 11. je bila v klubskih pro- storih seja centralne uprave kluba, ki bi bila imela biti 17. t. m. v Beogradu, a je bila prenesena v Ljubljano, da se obenem na primerno svečan način proslavi 20letni- ca ljubljanskega Avtokluba.

K svečanosti so se prijavili člani glavn- e uprave v Beogradu in funkcionariji sek- cij iz vseh banovin.

Iz Beograda so z jutranjim brzovlakom že prispeli predsednik centralne uprave, mi- nister n. r. dr. Velimir Janković, predse- dnik sportne komisije Andra Ristić in člani uprave Mihajlo Janković, dr. Miloš Vikto- rović in znani prijatelj Slovencev Vasa La- zarvić, načelnik min. v. p., član uprave Lu- karvić je bil zadržan zaradi smrti ministra Savkovića. Delegati stanujejo v hotelu Union.

Že včeraj so se iz Zagreba pripeljali predsednik sekcije Bošnjak, podpredsednik Emil Bačoka, član uprave Oskar Hugo, predsednik Saveza motoklubov Eno Fom, pričakujejo pa še podpolkovnika v p. Josi- pa Skalo, tajnika zagrebske sekcije in funk- cionarje drugih sekcij. Iz Subotice je pri- spel tajnik dr. Pavlović, iz Sombora pa podpredsednik dr. Tibor, ostali so pa še na poti.

Na seji so razpravljali o važnih stanov- skih avtomobilističnih vprašanjih in pa o slavnostni seji, posvečeni 20letnici.

Na slavnostno sejo in banket so povab- ljeni razen članov tudi ban ing. Dušan Ser- nec, podban dr. Otnar Pirkmayr, divizi- onar Sava Tripković, župan dr. Dinko Puc in drugi odlični zastopniki uradov in kor- poracij.

Če je v blagajni primanjkljaj

Ljubljana, 15. januarja.

Pred deželnim sodiščem se je danes ob 10. dopoldne pričela zanimiva razprava, na- najočja se na manipulacije posestnika in krojača 41letnega Loizeta Antončiča, doma z Vrha, občina Stari trg pri Rakeku. An- tončič je bil pred leti predsednik krajevne- ga šolskega sveta v Igavasi, kjer je druga osnovna šola za loško dolino. Igral je tudi politično vlogo v takratni dobi strastnih strankarskih borb.

Državni tožilek ga toži, da si je v letih 1925 do 1927 kot predsednik krajevnega šolskega sveta pridržal in porabil iz blagaj- ne šolskega sveta 18.509.71 Din ter s tem zagrešil zločin utaje (poneverbe).

Aljožij Antončič je bil v letih 1925 do 1927 predsednik in obenem blagajnik kra- jevnega šolskega sveta v Igavasi. Kot tak je prejel od občine Stari trg v obrokli denar za vzdrževanje šole. Denar je prejel- mal od župana g. Ludvika Keržica. Prejel je l. 1925 42.600 Din, naslednje leto 36.775 Din in tretje leto 24.000 Din. Glede izdat- kov bi moral polagati račun, pa ga ni. Ve- dno se je obotavljal in izgovarjal. Kmalu so opazili, da blagajna krajevnega šolske- ga sveta ne more biti v redu. Prvi je prišel na to okrajni šolski nadzornik g. Fran Mer- ljak, ki je začel pritiskati na Antončiča, naj zadevo končno uredi. Ko se je l. 1927 se- staval nov krajevni šolski odbor, ni bilo mogoče od Antončiča dobiti točnega obra- čuna. Začeli so se, tudi pritoževati mnogi kmetje, ker niso prejeli za drva in druge dobave plačila. Antončič se je tudi branil novemu odboru izročiti knjige in blagajno. Knjige so bile pomankljivo vodene. Po- zneje je novi odbor ugotovil v blagajni pri- manjkljaj 18.509.71 Din. Antončič je novemu odboru odklanjal vsa pojasnila o izdatkih in računih. Obtoženec se je v preiskavi zagovarjal, da je pustil vse v nalepšem re- du. Denar je imel shranjen v posebni ku- verti. Ko je pregledoval in sortirail spise, je opazil, da mu je izginila kuverta, kjer je bilo 19.000 Din. Mnenja je, da je ta denar iz neprevidnosti ali zažgal z ostalimi papiri ali pa kuvertu kam zavrgel.

Obtoženec, visok in bledega obraza, je izjavil, da se ne čuti krivega. Potem je od- govarjal na predsednikova vprašanja glede manipulacij z blagajno krajevnega šolskega sveta. Račune je plačeval vedno koncem leta. Ko je bil imenovan njegov naslednik, je imel v blagajniški knjigi 19.000 Din. Ko je opazil, da mu je izginil denar, ni mogel spati, niti delati. Tasi žene je izvedel za to stvar in mu je dejal: Povej, ali ti res manj- ka denar. Če ti, plačam jaz, samo, da ne bo sramote. — Razprava ob zaključku sta še ni bila končana.

Sokol

— V Hodoninu, kjer bo letos velik po- krajinski zlet češkoslovaškega sokolstva, bodo ob tej priliki tudi otvorili nov sokol- ski dom, ki bo veljal 1.334.000 čeških kron.

— 80letnico prezidenta brata Masaryka je sklenila ČOS proslaviti na tale način: 1.) priredila bo v Pragi, Brnu in v Brati- slavici celo vrsto predavanj o Masaryku; 2.) ustanovila bo studijsko ustanovo za poto- vanja v inozemstvo; 3.) naročila bo vsem družtvom, da uvrste Masarykova dela v svoje knjižnice; 4.) izdala bo letak o Ma- saryku za deco, izbor Masarykovih del za naraščaj, za članstvo pa pomoček po pred- logu brata dr. Křovaka. Poleg tega pa je ČOS pozvala vse svoje župe, naj prirede še posebne sokolske proslave, kakor aka- demije, pederavanja in podobno. — Spodobi- lo bi se, da se tudi naše sokolstvo na do- stojen način spomni 80letnice enega največ- jih čeških in slovanskih mož sploh, ki si je tudi za naš narod pridobil neprecenljivih zaslug, zlasti s svojim delovanjem med vojsko.

— Statistika ČOS z dne 31. decembra 1928 izkazuje, da je bilo leta 1928 združenih

Novo! Halo-aló! Dvojni program Halo-a ó! Novo!

Popoldanski program ob 4. in 1/2 6 uri: Kralj humorja

CHAPLIN V DŽUNGLI

med levi — med kačami — med metulji — med glistami

Večerni program ob 1/2 8. in 9. uri

Pikantnosti za cirkuškimi Dina Gralla kot

kulisami! Temperamentna DAMA IZ CIRKUSA

(Kehre zurtück, alles vergeben!)

Rezervirajte vstopnice!

KINO LJUBLJANSKI DVOR
Telefon 2730

v 53 župah 3118 edinic z 248.812 člani in s 97.498 članicami, skupaj 346.310 ali za 3366 več kakor leto dni poprej. Med njimi je bi- lo 12.983 vadiateljev in 8857 vadiateljic, sku- paj 21.840 članov vadiateljskega zbora. Last- no telovadnico je imelo 780 društev, brez nje pa je bilo 144 društev. Društva so ima- la 1393 lastnih letnih telovadišč. V letu 1928 je telovadilo na uro povprečno 45.321 član- nov, 28.335 članic, 33.447 naraščajnikov, 32.858 naraščajnic, 74.209 moške dece in 85.175 ženske dece. Skupno je torej telova- dilo na uro 299.345 oseb, to je 8738 več ka- kor leta 1927.

Sport

— Lep uspeh Avčima v Štrbskem Plesu. Te dni so se vršila v Štrbskem Plesu tekmovanja v umetnem drsanju za prvenstvo Evrope in pr- venstvo Tater. Jugoslovanci sta zastopala samo Vodišek in Avčim, oba člana kluba Ljubljana. Vodišek je šel kot sodnik, Avčim pa kot tekmo- valec. Včeraj je prispeła brezovjaka, iz katere je razvidno, da je Avčim kljub nezadostnemu treniraju prav dobro ozdravljen. V tekmovanju za prvenstvo Tater je bil tretji. Podrobnosti še niso znane.

— Oprema za hokejsko sekcijo prispela. Te dni je prispela oprema za hokejsko sekcijo, ki jo je hiriša naročila na Dunaju. Oprema je zelo draga in je bilo treba samo carine plačati nad 2000 Din. Oprema je kompletna razen čevljev, ki bodo izdelani doma. Prispelo je 10 palic, 6 žog, šest parov usnjatih, na poseben način de- lanih rokavic, 6 vadiarinih blečk, varovaki lo- ken in komeček itd. Za vrtarstvo so hlače iz finega usnja ki je poleg tega varirano, dalje je klubovčevine in usnja izdelani šiti, ki ga varuje udarcev žog. V takem dresu se lahko vrtar brez skrbni meče po ledu. Svrtiri in dokoloniče vsesga močstva so belozeleni. Prvi nastop naše hokejske sekcije bo gotovo vzbudil največje za- zanimanje v Ljubljani. V Nemčiji, Avstriji, na Če- škoslovaškem in drugih državah se hokej na ledu širi z neverjetno naglico. Na Dunaju in v Berlinu prisostvojuje hokejskim tekmam na ledu od 3000 do 15.000 gledalcev.

— Hokej tudi v Mariboru. Mariborski listi poročajo, da bodo v najkrajšem času začeli tu- di v Mariboru gošiti hokej na ledu. V ta namen se je ustanovil poseben klub, ki se imenuje »Mariborski hokejski klub«.

— Smuško prvenstvo Zagreba. V nedeljo je priredil HASK v Zagrebu smuško tekmo za naslov pevaka Zagreba za leto 1930. Tekma se je vršila na Slemenju. Vreme ni bilo posebno ugodno, sneg je bil fužen. Tekmovanja se je udeležilo 20 smušarjev, članov Haska in Sije- mena. Concordia in Zagrebski Skladnisi nista so- delovala. Prvi je prispel na cilj Valonteković (Hask), ki je rabil za približno 16 km dolgo progo 1 uro, 5 minut in 48 sekund. Drugi je bil lanski prvak Stiasny. Tekmovanju je prisostvo- valo mnogo občinstva.

— Sprememba v postavi naše reprezentance proti Grški. Ker sta za mednarodno tekmo proti Grški, ki bo 26. t. m. v Atenah, odpove- dala sodelovanje srednji krilec Premier in levo krilo Pavetić, je bil savezniški kapetan prišljen spreminiti postavu naše reprezentance. Našli- joverjeto je, da bo naše moštvo nastopilo v sle- deči postavi: Mihelič, Petrović, Ivković, Ar- senijević, Deskovski ali Lončarević, Kunst, Mar- janović, Hitrec, Leinert, Bončić, Hrnjček ali Bobić. Ta postava pa še ni definitivna.

Prosveta

Drama

»Velika zbeveda uspeha« se vprizori v ljubljanski drami v običajni zasedbi, z gospo- dom Cesarjem in glavni vlogi, v četrtek dne 16. t. m. kot ljudska predstava pri znižanih cenah. Velika abeceda je izvrstna francoska komedija, ki je še vseskar napolnila našo dramo ter iz- vrstno zabavala občinstvo.

Za gostovanje Hudožestvenega teatra v ljubljanskem Narodnem gledališču vlada veliko zanimanje. Njihov repertoar prinaša dela, ki še niso bila vprizorjena v Ljubljani. Prvi večer igrajo »Zločin in kazens«, drugi večer pa »Siro- maštvo in sramota«. Zasedbo posameznih vlog pričujemo jutri. Predprodaja vstopnic pri dne- ni blagajni v operi.

Opera

Nocoj se vrši plesni in pevski večer »Španske grupe Vincenta Escudera«. Glasom poročil in kritik je bil uspeh v Beogradu po- poln Escudero je fenomenalen plesalec, ki je s plesalkama Cammilo in Almerio izvajal glavni program z ogromnim uspehom. Občinstvo je zahtevalo po vsaki točki ponovitve. Večer bo torej nudi redok umetniški užitek.

Jutri se poje kot pava repriza Verdija opera »Ernani«. Nastopijo naše priznane operne moči: gdč. Majdičeva, gg. Primožič, Krizaj, Marček in drugi. Dirigent g. Štritar, režiser g. Krivecić. Predstava se vrši za abona D.

V petek nastopi priznana pevka Libertas- Rebana v naslovni partiji opere »Mignon«. Od- lična pevka je sedaj gost zagrebske in beograd- ske opere ter sloviti tudi kot prvovrstna igralka. Dalje nastopi v partiji Vilikoma g. Vičar, Lotha- ria g. Betetto itd.

SENTJAKOBSKI GLEDALSKI ODER.

Sentjakovski gled. oder vprizori v soboto 14. jan. in v ponedelje 15. jan. krasno Henry Ber- steinovo igr v treh dejanjih »Tati«, ki je do- sogla po vseh gledaliških velik uspeh. Igra jo po svoji vsebini na vsiku in nudi gledalcu po- poln užitek. Ogledite si to lepo igr. Pri pred- stavi oddaja naša nemotirana Radio-hrvška Franc Bar komade iz svetovne glasbene litera- ture. Vstopnice se dobe v trgovini g. Mihaša Karničnika na Starem trgu.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 15. januarja 1930, kato- ličani: Maver; pravoslavni: 2. januarja 1930, Silvester.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Drama: Zaprti.
Opera: Plesni in pevski večer španske grupe Escudero.

Kino Matica: Velemesto.
Kino Ideal: Nocoj gremo v Maksim.
Kino Ljubljanski dvor: Ob 4. in pol 6. Chaplin v džungli, ob pol 9. Dana iz cir- kusa.

Predavanje v Sadjarskem in vrtnarskem društvu ob 20. pri Sv. Jakobu. Predava- inž. Lah o uporabi umetnih gnojil.

Predavanje v društvu »Soča«. Predava- ravatelj Mahkota o temi: Z Matico po Franciji ob pol 9. pri Levu.

DEZURNE LEKARNE.

Piccoli, Dunajska cesta, Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 15. januarja.

Danes in včeraj je bila policiji prijav- ljena cela serija tatvin. Večinoma gre za manjše tatvine, pogoste pa so v zadnjem času tudi tatvine suknjev. V Turkovi go- stilni v Sreliški ulici 22 je zaposlena kot kuharica Marija Verbičeva. Včeraj je vsa presenečena opazila, da ji je nekdo iz nezaklenjene pletene kosare odnesel 1370 Din, ki so bili njeni prihranki. Bilo je 12 bankovcev po 100 in 17 po 10 Din. O tatvini je bila obveščena policija, ki je ta- tu že na sledu.

Srečo je poskusil neznan tat v stano- vanju trgovčeve žene Marije Šilerjeve na Frankopanski cesti 14. Zlezel je skozi okno jedilne šrambe v kuhinjo, pobral 30 Din iz kredence in brskal po sobi, kjer se ga pa ni nič prijel. Odsel je po isti poti, po kateri je prišel.

Nevaren tat se zopet klati po šolah. Včeraj dopoldne se je pojavil na meščan- ski šoli na Prulah in odnesel dijaku Josipu Neumanu med poukom s hodnika zimsko suknjo. Suknja je bila temnomodra s kri- zasto podlogo, v žepu je bil še škoda zna- ša 900 Din.

Plašč je bil včeraj ukraden tudi šivilji Franciški Peganovi na Sv. Petra cesti 44. Tat ji ga je odnesel s hodnika. Plašč je bil temnozelen, vreden okoli 700 Din. — V ponedeljek dopoldne je prišel k brusar- ču Josipu Čudnu na Krekovem trgu nez- nan mladenič, ki je prinesel stroj za stri- ženje las, češ, naj ga mojster nabrusi. Mojster se je takoj lotil dela, ko pa je za hip stopil v kuhinjo, jo je mladenič po- pihal. Za »spomina« je vzel srebrno moj- strovu uro z verzičo, vredno 500 Din, pu- stil mu je pa aparat.

Orožniška stanica iz Spodnje Sušice na Bizelskem poroča o nenavadno zlobnem dejanju. V noči od 10. na 11. januarja se je splazil neznan zločinec v hlev posestni- ka Franca Trampuža v Stari vasi na Bi- zelskem in tam tako pretepal ter mrcva- ril dva vola, da sta drugi dan poginila. Trampuž ima okoli 12.000 Din škode. Vse kaže, da gre za zlobno maščevanje.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Iz Laškega

— Zahvala. Povodom novoletnega ob- darovanja revne šolske mladine na osnovni šoli v Laškem dne 13. t. m. izrekata učiteljski zbor in pr. odb. ženskega društva »Blago srce« svojo najprisrčnejšo zahvalo vsem c. daroval

Dnevne vesti

— **U v dravski banovini.** Zadnji dan minulega leta je imela advokatska zbornica ljubljanska 231 članov, za 13 več kot ob koncu leta 1928. Advokati so bili razdeljeni istega dne po krajih tako, da jih je bilo: v Ljubljani 79, Mariboru 41, Celju 22, Murski Soboti, Novem mestu in Ptuj po 8, Kranju 5, Brežicah, Kamniku Konjicah, Kočevju in Slovenjgradcu po 4, Dolnji Lendavi, Krškem, Laškem, Litiji, Ljutomeru, Radovljici in Slovenski Bistrici po 3, Gornji Radgoni, pri Sv. Lenartu in Slovenskih goricah v Metliki, Ormožu in Šmarju po 2, Cerknici pri Rakeku, Črnomlju, Gornjem gradu, Kozjem, Marenbergu, na Prevaljah, v Sevnici Škofji Loki in Soštanju pa po 1. Razen 9 — po pretežni večini upokojenih višjih sodnikov — so vsi advokati, pripadajoči ljubljanski advokatski zbornici, diplomirani doktorji prava.

— **Prodaja soli.** »Službene Novine« objavljajo pogoje, pod katerimi bo oddala monopolna uprava v zakup prodajo soli na debelo za dobo od 1. aprila 1930 do 31. marca 1935. V dravski banovini se bo prodajala sol na debelo v Brežicah (letni konzum približno 405.000 kg), v Dolnji Lendavi (238.000), v Kamniku (355.000), v Kočevju (412.000), v Kranju (504.000), v Krškem (453.000), v Laškem (342.000), v Litiji (195.000), v Logatcu (284.000), v Ljubljani (1.302.000), v Ljutomeru (367.000), v Mariboru (1.372.000), v Murski Soboti (500.000), v Novem mestu (540.000), v Prevaljah (159.000), v Ptuj (904.000), v Radovljici (318.000), v Slovenjgradcu (319.000), v Celju (992.000), v Ceburu (77.000), v Šmarju pri Jelšah (360.000) in v Smartnem ob Paki (239.000). Poleg veleprodajalen soli v omenjenih krajih se bo prodajala sol na debelo v manjših prodajalnah tudi v Gornji Radgoni, v Gornjem gradu, Domžalah, Jesenicah, Marenbergu, Mokronogu, Ormožu, Poljanah, Radečah, Ribnici, Rogatcu, St. Jurju, Trebnjem, Škofji Loki in Soštanju. Letni konzum soli v dravski banovini znaša okrog 10.712.000 kilogramov, kavecija pa 267.800 Din.

— **Iz državne službe.** Za pomožnega tajnika notranjega ministrstva je imenovan pisar istega ministrstva Anton Zobeč.

— **Iz odvetniške službe.** V imenik advokatske zbornice v Ljubljani je bil vpisan Vladimir Krištof s sedežem v Konjicah.

— **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« kr. banke uprave dravske banovine št. 19 z dne 14. t. m. objavlja med drugim naredbo, s katero se izpreminja naredba notranjega ministrstva o registriranju in znanomovanju motornih vozil v prometu, uredbo o likvidaciji Jugoslov. Sokola, Hrvaškega Sokola, Orla in Srbskega Sokola, uredbo o olajšavah in vojaški službi za člane Sokola kraljevine Jugoslavije, navodila za izvrševanje odredb v oddelku III. § 8. zakona o nazivu in razdelitvi kraljevine na upravna območja, kakor tudi v oddelku I. § 42. zakona o bankni upravi in uredbi o odslužitvi denarnih kazni in nadomeščanju teh kazni s kaznjajo na prostosti.

— **Razpisani zdravniški službi.** V zdravilišču na Golniku sta razpisani dve mesti pomožnih zdravnikov. Namestitvev je pogodbeno za obojestransko odpovednim rokom enega meseca. Poleg proste oskrbe v zavodu dobiva zdravnik 1500 Din mesečnega honorarja. Prošnje je treba vložiti pri bankni upravi dravske banovine, oddelek za socialno politiko in narodno zdravje do 31. t. m.

— **Natečaj za inženjerje.** Inženjersko - tehnični oddelek vojnega ministrstva sprejme v državno službo več inženjerjev in sicer inženjerje s prakso v radio-tehniko, elektroinženjerje, specializirane za slabitni tok inženjerje s prakso v optični tehniki, inženjerje za ceste in železnice in strojne inženjerje s prakso v velikih delavnicah. Prijave je treba poslati ministrstvu (č) 1. marca.

— **Izprememba rodbinskega imena.** Na prošnjo Franca Ogrina v Ljubljani je dovolil ban dravske banovine izpremembo rodbinskega imena njegovega varovanca Alberta Brumona Reicha v ime Ogrin.

— **Dražba lovov.** Lovske pravice občin Prečna, Smihel - Stopiče, Sela - Šumperk, Trebnje in Velika Loka se bodo oddajale v zakup za dobo od 1. aprila 1930 do 31. marca 1935 in sicer prvih dveh občin 6. marca ob 9. pri sreskem načelstvu v Novem mestu, zadnjih treh pa 8. marca ob 14. v občinski pisarni v Trebnjem.

— **Taks je oproščeno »Olepševalno in tujsko - prometno društvo za mesto Maribor in okolice«** v Mariboru.

— **Razstava jugoslovanske umetnosti v Londonu.** Tiskarski krat je v večeršnjem članku pod tem naslovom zagrešil, da so bili izpuščeni med onimi, ki so prejeli vabilo za udeležbo britanske razstave Matej Stern, Matija Jama in Tone Krallj.

— **Še k jugoslovanski razstavi v Londonu.** Akad. kipar in slikar France Kralj nas obvešča, da je iz pripravljajnega odbora, kakor tudi iz žirije izstopil in da nima z imenovanima nobene zveze. Obenem nas obvešča akad. kipar g. Time Kos, da ponujenega mesta v žiriji ni sprejel.

— **Za mrtve proglašeni.** Deželno sodišče v Ljubljani je uvelodlo postopanje, da se proglašajo za mrtve posestnikov sin v Logu Janez Stanonik, posestnik v Zgornjem Tuhinju Blaž Medja in bivši vratar pri Slouu v Ljubljani Janez Sarlah. Prva dva sta odšla začetkom vojne na bojišče in se nista vrnila, Sarlah je pa odpotoval leta 1913 v Ameriko in se že od leta 1914 ni oglašil.

— **Razid društva.** »Čitalnica« v Leskovcu se je po sklepu obštovnega zbora z dne 22. decembra 1929 prostovoljno razšla. — **Nalezljive bolezni v dravski banovini.** Od 15. do 21. novembra 1929 je bilo v dravski banovini 41 slučajev tifuznih bolezni, 259 škrlatinke, 76 ošpic, 112 davice, 15 šena ter po 1 griže, nalezljivega vnetja

možganov, krčevite odreenelosti in vranicega prisada.

— **Živalske kužne bolezni v dravski banovini.** Od 23. do 29. decembra 1929 je bilo v dravski banovini 19 slučajev svinjske kuge, 7 svinjske rdečice, 2 hemoragične septikemije goved, 3 mehurčastega izpuščaja goved ter po 1 vranicega prisada, konjskih garij in čebelnice kuge.

— **Dunajski velesejem** bo letos od 9. do 16. marca.

— **Hrvatski Sokol v Vrbovcu vstopil v Sokola kraljevine Jugoslavije.** V nedeljo je imel Hrvatski Sokol v Vrbovcu sejo, na kateri je bilo soglasno sklenjeno, da društvo likvidira in se pridruži Sokolu kraljevine Jugoslavije. Sokol je poslal udanostno brzojavko prestolonasledniku Petru in ministrskemu predsedniku generalu Živkoviću.

— **Hudožestveniki v Osljeju.** Te dni so gostovali Hudožestveniki v Osljeju. Prvi dan gostovanja so igrali Dostojevskaja drama »Zločin in kazen«. Gledališče je bilo nabito polno. Občinstvo je sprejelo Hudožestvenike z nepopisnim navdušenjem.

— **»Predavanje o brezalkoholnem gospodarstvu po svetu«** bo imel v raznih centrih Jugoslavije znani strokovnjak dr. Robert Hercog, direktor mednarodnega urada za pobijanje alkoholiizma v Lausanni.

— **Novi parnik.** Naša trgovska mornarica lepo napreduje. Te dni je pristal v splitski luki nov parnik »Lina Matković«. Parnik je kupil industrijalec Evgen Matković v Angliji. Parnik je v luko se privozil pod angleško zastavo, v pristanišču so jo pa sneli in nadomestili z jugoslovensko. — Včeraj so v Splitu svečano krstili nov jugoslovanski parnik »Sv. Duje«, ki sta ga brata Ferić nedavno kupila v Trstu.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da ostane vreme neizpremenjeno. Že včeraj, še bolj pa danes, je temperatura povsod znatno poskočila in po vseh krajih naše države prevladuje oblačno južno vreme. Včeraj je znašala največja temperatura v Splitu 11, v Beogradu in Skoplju 10, v Zagrebu 7, v Mariboru 6, v Ljubljani 4,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 770,5 mm, temperatura je znašala — 2,2.

— **15 let ječe radi uboja.** Lani v marcu je bil pred okrožnim sodiščem v Beli Cerkvi obsojen 29letni seljak Peter Pičonja iz Nikolinev radi uboja posestnika Jovana Turkonje na 14 let ječe. Novosadsko vzklicno sodišče pa je razsodbo prve instance iz formalnih razlogov zavrnilo, narkar se je vršila pred okrožnim sodiščem nova razprava. Pičonja je bil obsojen na 15 let ječe. Te dni je vzklicno sodišče ponovno razpravljalo o obsojdi in jo potrdilo.

— **Zrtev električnega toka.** Na Bačvicah pri Splitu je včeraj popoldne električni tok ubil 17letnega, nekoliko slaboumnega delavca Vjekoslava Ferić Ivanova. Pomagal je kopati kanal in je prišel v stik z električnim tokom. Z žebelnjem odstranil izolacijo, ker pa je bila zemlja vlažna in je bil poleg tega bol, ga je električni tok ubil.

— **Dinamit ni igrača.** Fantje iz vasi Sviba blizu Splita so prišli te dni vasovat k dekletom v bližnjo vas Cisto. V vasi je bilo namreč žegnanje. Fantje so pili in nekateri so se ga kmalu nalezli. V pijanosti so si za šalo metali dinamitne patronke, ki so jih prinesli s seboj, da bi srečali s topiči. Nenadoma je 20letnemu Ivanu Galicu eksplozirala dinamitna patrona v roki. Odrhala mu je obe roki in desno nogo. Prepehtljal so ga takoj v bolnico, kjer pa je kmalu umrl.

— **Tragična smrt dveh pekovskih vajencev.** V Bečkereku se je v soboto pripetila slična nesreča kakor včeraj na Kodeljevem v Ljubljani. Z ogljikovim dioksidom sta se zasturpila dva mlada pekovska vajenca. Gre za 16letnega Veselina Titina iz Kumana in 15letnega Emerika Wenzla iz Hatzfelda. Vajenca sta odšla po delu ob 1. jutraj k počitku, zaprla sta vrata in okna, zakurila v pečici in legla spat. Ker ju jutraj ni bilo na delo, je mojster poizvedoval, kje sta. Trkal je na vrata, pa se mu nista odzvala. Ko je vstopil, je našel oba mrtva. V smrtni borbi sta se bila tako tesno objela, da so ju komaj ločili.

— **15 let v ujetništvu.** Te dni se je po 15 letih ujetništva v Rusiji vrnil v Subotico Pavel Karij, ki je moral začetkom vojne na bojišče. Roditelji 14 let niso vedeli, kje je in bili so prepričani, da je padel. Nekega dne jim je pa pisal, da je živ in zdrav v Rusiji, kjer je poročen in ima že dva otroka. Prosil je roditelje, naj mu pošljejo listine, da se bo mogel vrniti domov, ker mu delajo sovjetske oblasti stitnosti. Čim je dobil listine, se je lahko vrnil.

— **Samomor morila.** V Horgošu pri Subotici se je obesil te dni Pavel Core, ki je bil nedavno radi umora 6letne deklice obsojen na 15 let ječe. Samomorilec je zapustil pismo, v katerem pravi, da te sramote ne more preživeti.

Iz Ljubljane

— **Iz Na komornem koncertu,** ki ga priredi v petek, dne 17. t. m. v Filharmonični dvorani Zagrebški komorni kvartet, se bo izvajal kot prva programna točka komorni kvartet, katerega je napisal naš rojak g. Mihovil Logar. Mihovil Logar, mlad, izredno nadarjen slovenski komponist, je napisal poleg raznih kompozicij za glas s spremljevanjem klavirja še razne klavirske, violinske in čelovske kompozicije, kakor tudi dva kvarteta, tretjega pa ravno kar dogotavlja. Njegov drugi kvartet, ki se izvaja na ljubljanskem koncertu, je bil nagrajen od Kolegijuma muzike v Beogradu. Naslednji točki sta godalni kvartet Papandopula in Krste Odaka. Pred začetkom koncerta bo imel kratko predavanje o vseh treh kvartetih, ki se na koncertu izvajajo, skladatelj Slavko Osterc. Predpobjaja vstopijo v Matični knjižarni.

— **Fotoaparate** kupite najboljše pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 13T — **Iz Zdravstvenega predavanja,** ki bi se moralo vršiti drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice odpade, ker je dvorana zasedena. Danes teden, dne 22. t. m. pa bo istotam zopet redno predavanje za ženske. Predavala bo specialistinja za ženske bolezni ga. dr. Mira Finkova o »Razvojni dobi žene«.

— **Iz Olepševalno društvo v Rožni dolini** bo imelo v nedeljo, 19. t. m. ob 14. v gostilni pri Francelu redni občni zbor.

— **Iz V mestni klavnicni na prosti stojnici** se bo v četrtek 16. t. m. ob 15. uri prodajalo prašičje meso.

— **Iz »Ženski Pokret«** vabi svoje članice k sestanku, ki bo v četrtek 16. t. m. ob 20. v Emoni.

— **Iz Opozarjamo na današnji oglaš** tvrdke Jos. Zalta & Komp., ki otvarja svojo prvovrstno zalogo železnine na Dunajski cesti.

— **Iz Opozarjamo na današnji oglaš** tvrdke A. NOVAK, manufaktura, Kongresni trg.

— **Otvoril sem novi sanatorij v Mariboru.** Gospodstva ulica 49 (tik gimnazije, tel. 2358. Sanatorij je moderno urejen, zlasti za operativne slučaje, ima centralno kurjavo, vsaka soba toplo in mrzlo vodo. Diatermija, višinsko solnce, ultra-ideča žarnica, tonizator, izbira zdravnikov po volji. Cene zmerne. Primarij dr. Cernič.

— **Pri zapeki,** motnjah pri prebavi, gorčici v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice. Po izkušnjah, nabranih na klinikah za notranje bolezni, je »Franz Josefova« voda izredno dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

ZAUPANJE.

»Kaj pa počenjaš, Miran z zlatko, ki ti jo je podaril stric?« — »Saj vidiš, mamica: gledam, ali je prava!«

Anonimnemu godrnjaču

V božični številki »Slovenskega Naroda« se anonimen pisec z vsilo zaletava v one pisatelje, ki svoja dela sami zalagajo in jih osebno razpečavajo. V tem početju vidi črnogledec hudodelstvo, najmanjše tako kaznivsko kot so: korupcija, tatvina ali poneverba.

No, gospodu piscu naj omenim pred vsem, da sicer nimam inteligenčnega izpita, ki je potreben, da se lahko kdorkoli pod pamfletič mirno z debelimi črkami podpisuje »državni uradnik«, pač pa sem le trezno misleč zemljan, ki so mu razmere na našem književnem trgu vsaj toliko znane, da si drznem v imenu vseh onih prizadelih odbiti nestvarni napad anonimnega gospoda pisca.

V prvi vrsti pribijam sledeče: Po vseh božjih in človeških postavah je avtor — v katerikoli panogi — gospodar svojega dela. S svojim delom, ako ne nasprotuje obsoječim zakonom, avtor po svoji prevdarnosti prosto razpolaga. Ako se mu zdi pametno in ako ga (kar je vsekakor važno) najde, si poišče za svoje delo založnika. Odprta pa mu je še druga pot — da namreč delo sam založi.

Prva varianta — naj mi gospod državni uradnik verjame — je za avtorja sicer tehnično enostavnejša in prijetnejša. Gospod založnik (za slučaj, da ga je avtor našel, kajti doslej se na žalost ni dogodilo še obratno) ponudi avtorju za rokopolis našim književnim razmeram in pa dotičnemu delu primeren honorar — in s tem je za avtorja zadeva s trgovske plati urejena. Gospod Bamberg — ali gospod Schwentner — nato tu, da skrbita za razpečavo založenih knjige in da zadostita prevzetemu riziku. Krog njunih odjemalcev za to ali ono založeno delo je seveda po njih dolgoletnih izkuštvih že vnaprej določen — bilanca rentabilnosti je že povodom odmere honorarja avtorju običajno zaključena — nič čuda torej, ako gospod B., ali gospod Sch. ne obiščeta osebno gospoda anonimnega pisca - državnega uradnika, o katerem že itak vesta in na katerega računata, da bo kot odlični ljubitelji knjige osebno med prvimi planil v trgovino po novem delu!

Druga pa je, ako je založnik knjige — avtor sam! Stroške, ki jih zahteva tisk, vezava in ostalo delo pri knjigi — mora kriti ubogi avtor iz lastnega žepa! Norec, kaj ne, gospod državni uradnik? Čemu bi si sicer neki avtor nakopal vse te nepotrebne skrbi in stroške? Ali mu je bilo mar treba izdati knjigo?!

Glejte — in to je edino vprašanje, oziroma očitke, do katerega ste, gospod anonimni pisec, upravičeni! Res je — vsak umetnik je — norec! Toda ne morda zato, ker je šel izdati knjigo in jo »krošnjariški« ponujati Vaši ekscelenci, temveč zato, ker je kot umetnik — idealist! Ker je kot tak računal (ne mislim trgovsko) v svojem slepem idealizmu s — hvaležnostjo. Ker v času splošnega materializma — ki je danes normala — še vedno pričakuje prijazen nasmeš za svojo s srčno krvjo napisano in podarjeno Vam besedo!

In ako ste se osmili Vi, anonimni gospod pisec, do nerazsodnega protesta proti literarnemu »krošnjarijenju« in ste se diznili primerjati to krošnjarijenje (pa najsiho tudi med državnim uradništvom) s korupcijo — ste si, spoštovani gospod, izstavili sami sprječevalo glede spoštovanja do knjige, ki je ne ločite od krošnjarske krame.

Ako ste pa morda bili, obratno, v svojem življenju razočarani s tem, da ste kupili pri kakem Dalmatincu kak banalni »šund«, Vam nihče ne bi zameril, da se obregate vanj in se znašate, ako hočete, nad Dalmatincem! Kljub temu, da Vam je bila tudi v takem slučaju dana prilika odkloniti Vasemu profinjenemu bibliofilskega okusu neustrežajoče delo!

Pa še par besed radi časti avtorja. Res, Vaša izvajanja so interesantna! Vi smatrate torej človeka, ki prihaja s pošteno in odkrito besedo k Vam, človeka, ki Vam prihaja ponujati s svojo srčno krvjo napisano delo — za brežčastneža? Gospod — Vašega zrelostnega izpita za življenje, ki ga polagate s prikazovanjem babilonskih pojmov o človekovi časti, Vam resnično ne zavidam! Ubožcu Vam ni znano, da ima tudi berač svojo čast!

Ceterum censeo, da Vam za konec in upam — v slovo lahko mirno napišem v spominski knjigo besede odličnega poznavca našega ljudstva, pisatelja Rada Murnika: »Kranjska specialiteta« — gospod moj, ako še tega niste čuli — »niso klobase, temveč — zavisti!« In ako mi Vaš cenil, članek močno diši po tej specialiteti, sklepam iz tega, da menda niste Vi častna izjema tega zlatega reka! Prepričan sem, da ste tudi Vi eden tistih, ki pomaga zaman pričakovati dobe, ko se »vremena Kranj« bodo še zjasnila! ... Ako bi jih pa vendarle kdaj dočakali, potem — o tem smo vsi slovenski pisatelji - krošnjariji prepričani — to ne bo Vaša zasluga! Sapienti sat!

Mirko Kragelj, držav. uradnik in pisatelj.

Brivnice ob nedeljah

Ze nešteto krat so imeli brivski obrtniki različna zborovanja in ankete o nedeljskem delu, oziroma, da bi bili brivski in frizerski obrti ob nedeljah dopoldne odprti, pa nismo nikdar prišli do stvarnega zaključka. Je pa večina brivskih obrtnikov baje za to, a zadruga kot taka jim to brani. Kakor mi je znano, tudi zakon dovoljuje delo samim mojstrom in onim pomočnikom, ki so že izpolnili 18. leto, seveda z nadomestnim počitkom. Po vseh večjih krajih naše države so brivnice ob nedeljah dopoldne odprte.

V interesu občinstva bi bilo, da bi bile brivnice tudi v Ljubljani ob nedeljah dopoldne odprte. Seveda pa imamo v Ljubljani tudi take brivce, ki se temu upirajo, ker imajo dobro klientelo, ki se lahko čez teden večkrat brije. V manjših obratih pa tega ni. So obratovavnice, kjer čez teden sploh nič ne delajo in so dotični mojstri odvisni od sobot in nedelj. Zato bi bilo želeli, da bi bile brivnice ob nedeljah dopoldne odprte, kar naj bi se odredilo čim prej. Zadruga je pač dolžna podpirati malega obrtnika in njegove težnje in zahteve zastopati na merodajnem mestu.

Prizadeži maloohrtniki in močniki.

— **Mešne hiše na Poljanah,** o katerih nekdo v sobotnem »Slov. Narodu« trdi, da jih je deset in da niso rdeče, so prav »živo« barvane, in sicer glavna stavba tako zvana »kasarna«, je na Poljansko cesto in na Poljanski nasip »živo-rdeča«, da kar »kriči«, ostala poslopja so pa tulavkasto rumena. V celoti je pa ta kompleks hiš, če hočeš človeka ali stranko vsaj v eni uri najti, nove vrste labirint, ki mu manjka na vseh vratih (vhodih) in stopniščih orientacijskih tabel, povrhu pa še »brihtnega« vodnika, če hočeta priti do iskanega človeka. »Generalno« poslopje mestnih hiš na Poljanah pa je »rdeče« na zunan, če ima znotraj kaj »rdečkarjev«, pa ne vemo, pač pa ima hiša baie 1 reprezentanta stare ljubljanske »nemškutarske garde«.

— **Jezikovne grobtine.** Kdor stannje v Šiški, je Šiškar, ako pa pride na Šišenski vrh, je Šišenčan. — Marsikoga pa gotovo zanima, kako navadni ljudje imenujejo prebivalce v raznih krajih. Poglejmo malo po Kranjskem, kjer so tudi kraji — Aduvica, Besnica, Borovnica, Bučja, Ježica, Kokra, Košana, Kropa, Mirna, Polica, Podraga, Poljanica, Skaručina, Smuka, Sora, Soteska, Stanga, Trata, Trava, Trblja, Vinica, Zabolica, Zalina; — ozirom se pa sedaj še malo na Štajersko, n. pr. Blanca, Bočna, Doberna, Hajdina, Jarenina, Kamnica, Kanela, Koprivnica, Kerčevina, Novostifta, Planina, Podstreda, Polskava, Polzela, Rečica, Sobota, Svetina, Zibika? — **Pikolovec.**

— **Prošnja.** Pasanti z Glince, Viča in Rožne doline prosimo, da bi nam merodajna županstva hodnik ob Tržaški cesti, od vrta g. Balca, pa do hiše št. 10 »Delavskega doma«, ki je vedno blaten, z gramozom temeljito posula. Ker je hodnik na več krajih podoben nežkam, se voda ne more v cestni jarek odtekat in zato se dela blato.

Kako so psi tlakovali ulice

V Berlinu praznujejo zanimiv jubilej — 100 letnico uvedbe pasjega davka. To je bil seveda v vsakem pogledu indirektni davek, kajti še noben pes ga ni sam plačeval. Zanimivo je, kako so sploh prišli na idejo pobirati pasji davek. Berlinski krčmarji so napravili pred svojimi hišami granitne hodnike in kmalu je izšla kraljevska naredba, da morajo hišni posestniki napraviti hodnike tudi po glavnih ulicah. Občina je nosila dve tretjini stroškov. Denarja je bilo pa tudi takrat v občinski blagajni malo in tako so morali pomagati mestnim očetom iz zadrege psi.

Magistrat je l. 1830 odredil, da se mora od vsakega luksuznega psa plačevati 3 tolarje letno, češ da bo tako nevarnost pasje stekline manjša. Prva leta so bili dohodki od pasjega davka neznatni, kajti ljudje so pse raje opustili. Od 5900 psov, kolikor jih je bilo v Berlinu l. 1830, jih je ostala do leta 1835 samo polovica. Steklina je dala povod, da so začeli splošno pobirati pasji davek. V starih časih so namreč mislili ljudje, da se loti ta nevarna bolezen psov v takozvanih pasjih dneih in tedaj so hodili po mestu konjači in kričali: Kdor ima rad svojega psa, naj mu kupi znamko. Znamke so bile pločevinaste in psi, ki so jih nosili za vratom, so bil zavarovani pred konjačem. V pasjih dneih so pa smeli psi begati po mestu brez nadzorstva. Pač pa so jih morali lastniki izven mesta voditi na vrvciah, ker je bil takoj za mestom lovski revir in lovci so tuje pse neusmiljeno streljali.

Izjema.

— **Ženske** se delajo vedno mlajše, nego so v resnici. — **Ne vedno.** Ko sem objubil svoji nevesti zapestnico s tolikimi briljanti, koškor let je stara, je postala naenkrat 8 let starejša.

Marcel Priollet

Seržant Diavolo

Roman

— Maxime! — je klical Boris, ko je spoznal moža, v katerem je imel že dolgo iskrenega prijatelja, po poroki z njegovo sestro pa celo brata.

— Psi! Ne imenuj me tako!
— Seržant Diavolo! — se je popravil knez, katerega obraz se je izpremenil, čim je zagledal pred seboj Beatricinega brata. Upal je, da mu bo Maxime pomagal najti Beatrico.

Seržant je točno izpolnil obljubo, danu Moniki de Royalioje in Yveti.

Vso noč ni zapustil stanovanja, ki je postalo pozorišče tako čudnih dogodkov. Bil je pripravljen odbiti vsak nov napad skrivnostne žene v trikoju, v kateri je slutil nevarno in spretno vohuniko, zmožno vsega.

Maxime je čelo zdelo, da bi se še enkrat srečala. Prisegel je, da jo premika tako, da je ne bo nikoli več mika- lo suvati ljudi z nožem, če mu pride še kdaj v roke. Zdal je, česa je ta ženska zmožna, in zato se ne bo dal presene- titi.

Spominjamo se, da je seržant Diavolo svetoval Moniki in Yveti, naj ležeta k počitku, katerega sta bili obe nujno potrebni.

Ko sta odšli mati in njena dozdevna krščenka v svojo sobo, se je Maxime de Frileuse zadovoljil s tem, da se je zleknil v predsobi v naslanjač.

Tik pred polnočjo se mu je zdelo, da bi lahko malo zadržal, kajti spanec ga je jel premagovati. Vedel je, da so vrata dobro zaklenjena in da bi se zbu- dil, če bi jih hotel kdo siloma odpreti.

Kolikokrat je spal tako na straži. Ko je vedel, da je sovražnik komaj nekaj korakov od njega. Toda tega sovraž- nika se ni bal tako, kakor zahrbtnje že- ne, ki mu je danes napovedala vojno.

Krike nesrečnega Borisa je seržant Diavolo takoj slišal. Planil je na hod- nik, kjer je naletel na Borisa. Takoj je slutil, da se je pripetila nesreča. Pri- jel je Borisa za roke in ga prosil, naj mu hitro pove, kaj se je zgodilo.

Kmalu je zvedel, da je Beatrice brez sledu izgubljena.

— Noč nesreče! — je zamrmral in povesil glavo.

Toda Maxime ni bil mož, ki dolgo po- veša glavo. Hitro se je opomogel od presenečenja in zapovedal kratko:

— Pojdva!

Boris prvi hip ni hotel slediti seržan-

tu, namenjenemu v spalnico, kjer se je odigrala nočna tragedija.

— Preiskal sem vse, pa...

— Pojdi, ti pravim!

Knez je ubogal. S svakom sta sto- pila v spalnico, kjer je bila Beatrice zvečer omedlela.

— Pripoveduj! — je dejal seržant Diavolo in zaklenil vrata.

Boris Kantemir je z drhtečim gla- som opisal vse, kar se je bilo zgodilo, ko je bil še pri popolni zavesti. Toda v njegovem pripovedovanju je bila občut- na vrzel in sicer med polnočjo in peto uro zjutraj, čas, v katerem je vplivala neznana čarovnja tudi nani.

— Ta čas nisem ničesar videl, ne sli- šal. Ves čas niti slutil nisem, da Bea- trice ni več v spalnici.

— Ali misliš, da je odšla prosto- voljno?

— Ne, to je izključeno. Ugrabili so jo, o tem ni dvoma. Zato ne smeva iz- gubljati časa. Spraviti morava nemu- doma ves hotel na noge, obvestiti po- licijo in telefonirati na vse strani.

— Ti si pa res še otrok! — se je zasmejal Maxime.

— Kaj še vedno ne razumeš, da ima- va opraviti z izredno predrznimi in spretnimi lopovi? Beatrice je bila ugrabljena v temni noči. Zdal je dan. Priznati vendar, da so imeli lopovi do- volj časa, da so se skrili in spravili svojo žrtev na varno.

In pa — verjam mi — moža, ki za- služi to ime, se morata zanašati v prvi vrsti nase. Pomagala si bova sama.

Tega načela se je držal Maxime de Frileuse vse življenje. Čim je izrazil svoje mnenje, je povesil glavo in se globoko zamislil.

Zdal je tudi on podlegel boleti, ka- tero je že dolgo poznal in katero je bil že opetovano premagal, pa se ni dal ugnati.

Boris Kantemir ni opazil nagle iz- premembe na Maximovem obrazu. Pri- povedoval je na dolgo in široko, kako je Beatrice izgubljena. Potožil je tudi, da mu je kruta usoda iztrgala ljubljeno že- no v trenutku, ko je mislil, da je njune- ga trpljenja konec in da stopata v no- vo življenje.

Boris se je nenadoma zdrnil, videč, kako je Maxime prebledel in kako zre nepremično na košček parketa pri oknu. Rad bi bil vedel, zakaj se seržant tako zanima za parket.

Stopil je torej k oknu in tik ob pre- progi je opazil okroglo črno liso, sredi nje pa kupček pepela.

— Vidiš? — ga je vprašal Maxime.

Da... Tu je nekaj zgorelo

— Nekaj, — je pripomnil seržant, —

kar je diši močno po drevesnih iglah, kakršne rabijo za očiščenje zraka v so- bah in preganjanje komarjev.

Zdi se mi, da je širil ta pepel strupe- ne pline, ki so te dušili v grlu in kate- re si zavohal prepozno. Kar poduhaj ta pepel. Ali spoznaš vonj, o katerem si govoril?

— Da, da! — je potrdil Boris, kate- remu je pepel povedal vse.

Ni bilo več dvoma, da sta se z Bea- trico nadihala strupenih plinov. Oba sta se onesvestila. Vdihavala sta z dimom pomešano uspalvalno sredstvo in oba sta trdno zaspala.

Preiskava, katero sta hotela Maxime in Boris uvesti, je s tem znatno na- predovala. Skrivnost nenadne omedle- vice mladih zakoncev je bila pojas- njena.

Treba je bilo pa še najti roko, ki je ta zločin storila. To je bila njuna naj- težja naloga.

Ko se je presenečenje obeh pri po- gledu na kupček pepela nekoliko poleg- lo, se je Boris ozrl na svaka in ga vpra- šal:

— Kdo?

— Kdo? — je ponovil seržant Dia- volo.

Prijel se je za glavo, kakor bi hotel izolirati možgane in jih prisiliti k plod- nemu delu.

Nekaj časa sta oba molčala, potem se je pa Maxime obrnil k Borisu, rekoč:

— Nisem ti še povedal, Boris, zakaj sem prebil noč tu v sosednem stano- vanju.

Vedi — povem ti samo v kratkih po- tetah — da stanujeta v tem stanovanju grofica de Royalioje in gospodična Yveta de Boisse... soproga in krščen- ka mojega polkovnika.

Zapomni si tudi — in to obdrži zase — da preti tema damama velika nevar- nost. Zato sem ju vzel pod svojo za- ščito.

Nevarnost visi noč in dan nad njima. Snoči je prišla v podobi ženske, zločin- ke v črnem trikoju, človeške sence, ki se lahko izgubi med nočnimi sencami.

Ta ženska, ta predrzna vohunka se je spazila v stanovanje polkovnikove soproge. Zalomil sem jo in jo hotel zgra- biti, pa se mi je izmuznila in me ranila z nožem v zapestje.

Maxime de Frileuse je zavihal rokav svoje bluze in pokazal obvezano za- pestje.

— Niti opazil nisem, da si ranjen! — je vzkliznil Boris prestrašeno. — Ra- njen si, ubogi prijatelj... in morda ce- lo nevarno?

Spominjajte se slepih!

Ne ženite se premladi!

Najprimernejša starost je pri fantih 29 let, pri dekletih pa 24
— Dekleta izpod 20 let bi se sploh ne smela močiti

Se pred 50 leti je veljalo splošno priznano pravilo, da je moral biti fant, ki se je hotel oženiti, mnogo starejši od dekleta. Dekleta so bila v starih časih v tem pogledu tako strogo vz- gojena, da so si zbirala ženske samo med priletnimi moškimi. Studentovsko ljubezni resnega pomena. Samo priletni moški s stalno službo in primernim dru- žabnim položajem je bil pri roditeljih kot ženin dobro zapisan. Vsaj 10 let mora biti starejši, da ostane žena pri njem mlada, sicer je bodočnost na sla- bih nogah, so govorili ljudje v starih časih. Žena je s 40 leti že priletna, mož je pa še fant.

Tako je bilo nekdanj, zdaj je pa drugače. Žene naše nobe so s 55. le- tom še polne življenja, ker si znajo ohraniti svežost telesa in duha. Moški se sicer utrjujejo s sportom, toda boj za obstanek je v primeri s starimi ča- si mnogo huji in jih tako izčrpa, da se starajo skoro tako hitro, kakor ženske. Trditve, da se stara ženska hitreje, ne drži več in zato tudi razli- ka v starosti pri sklepanju zakonske zveze ne prihaja več tako v poštev, kakor v starih časih. Za moderne za- kone, sloneče večinoma na prijateljs- kem razmerju, je potrebno v prvi vrsti medsebojno duševno razumeva- nje. Moški, ki so se udeležili svetov- ne vojne, so se čutili starejše, nego so v resnici bili in zato so si izbrali že- ne, ki so le malo mlajše ali pa enake starosti. Nasprotno so pa doživeli bridko razočaranje mnogi starejši moški, ki so se oženili z mladimi de- kleti v nadi, da se bodo ob njih po- mladili in dohitieli zamujeno srečo.

Mamica, ki bi trdila, da morejo biti hčerke srečne samo s priletnimi mož- mi, bi zdaj mladina pač ne poslušala. Zdal se mladi ženijo in može ne gle- de na starost. Primeri, da se fant po- roči z dekletom enake starosti, so ta- ko pogosti, da se jim nihče ne čudi. Toda sociologi trdijo, da vpliva star- ost zakoncev na potomstvo, a to je važno. Statistika pravi, da je za za- konsko zvezo pri moških najpriklad- nejša starost 29 let, pri ženskah pa 24, če hočejo imeti zdrave potomce. Dekle izpod 20 let bi se sploh ne sme- lo močiti, posebno če vzame 5 let sta- rejšega fanta. Na prvi pogled bi člo- vek mislil, da je ta starost za zakon- sko zvezo najprimernejša. Statistika

ločitev pa pravi, da se razdere največ zakonov, sklenjenih v tej starosti. Najmanj ločitev je pri onih zakonih, kjer se je fant oženil s 27. in pol, de- kle pa s 25. letom tako, da je znašala razlika 2 leti in pol. Razlika 10 ali več let ni več primerna, tudi če je žena 10 let starejša od moža.

Najprimernejša starost za materin- stvo žene je baje med 20. in 24. letom. 30 letne žene so za prvega otroka že prešare in tudi porod je v teh letih že težaven. Toda to je individualno in ne sme vplivati na 30 letne žene, da bi se bale otrok. Važnejše od starosti je zdravje, na katero bi bilo treba pri sklepanju zakonov strogo paziti.

Največji mož sveta

Če je človek zelo nizke postave, misli, da ga je narava prikrajšala. Se bolj neprijetno je pa, če narava člove- ka preveč podaljša. Tak nesrečnej je Jack Earl iz Texasa, visok 253 cm. On je lahko ponosen, ker je največji na svetu. Je samo 3 cm manjši od slavnega orjaka O'Briena, ki je bil z 22. letu umrl.

Za Jacka Earla nimajo v nobenem ameriškem hotelu postelje, v kateri bi se mogel udobno zlekniti in pretegniti. Šele nedavno je ameriško društvo or- jakov izposlovalo, da imajo v nekate- rih hotelih za velike posebnosti postel- je. Pa tudi v največji postelji lahko spi Jack Earl samo skrčen. Križe in težave ima tudi v vagonu in v kopa- lnici, kjer se ne more iztegniti. Najbrž bi rad odstopil nekaj centimetrov ko- mu drugemu, če bi je mogel.

Kolega.

— Papa, kaj je to kolega?
— Kolega je človek, ki dela isto, kar delam jaz.
— Torej je učitelj klavirja tvoj ko- lega.

— Kako to misliš?
— Ker tudi on poljublja mamico.

Poklon.

— Ali bi me ljubil, tudi če bi bila zelo daleč od tebe?
— Seveda, dušica, čimbolj bi bila oddaljena, tembolj bi te ljubil.

INVENTURNA
PRODAJA

blaga za obleke,
plašče, suknje itd.

samo do 25. t. m.

Tvrdba NOVAK

spec. trgov. sukna

LJUBLJANA, Kongresni trg 15

Oglejte si, okoristite se!
Prihranite 20% in več!

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne
odgovarjamo Najmanjši oglas 10 din 5—

Lovska psica

nemška, kratkoolčka z rodovni-
kom in odlično oceno se prod.
Pomoč pod »Živa«/640 na upra-
vo »Slov. Narodna«.

Dve parceli

ob Strelški ulici naprodaj. —
Polzve se: Strelška ulica 53.
609

20odstotne kronske
bone

kupuje Pučka štedionica, založni
zavod d. d., Osijek, Desetičina ul.
27 110/L

Ilirija
koks

Dunajska c. 46.
Telefon 28-20

Klaviirje

in pianine prodaja, izposoja, po-
pravlja in čisto uglasuje naj-
ceneje — tudi na obroke — to-
varna klavirjev WARBINEK,
Ljubljana, Gregorčičeva 5 —
Rimska cesta 2. 514

DRVA

PREMOG

KOKS

pri družbi »Kurivo«, Dunaj-
ska cesta št. 33. — Javna
skladišča. Tel. 3434. 11-T

Žaluzije

lesenih tekstilnih rolet (dervo-
nitki) rolete iz gradnega se do-
be nalcenije pri tvrdki
PETER KOBAL
Kranj — Slovenija
Tel. interurb. 32

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Zahvala

vsem, ki ste našega očeta in dedeka gospoda

Franca Šijanca,

nadučitelja v p.
med boleznijo obiskovali in ga mnogoštevilno
spremili na njegovi poslednji poti.
Posebno se zahvaljujemo prečastitemu g.
župniku, g. šol. upravitelju za poskline brst-
de ob grobu, stanovskim tovaršem in tovari-
šicam, povcem in šol. pevskega zboru za gni-
ljive pesmi. Bog plačaj vsem!
Sv. Andraž v Slov. goricah, 15. jan 1930.
ZALUJOČI OSTALI.

NAZNANILO

o preselitvi in združitvi trgovine.

Svojim cenj. odjemalcem in p. n. občinstvu vladno naznanjam da sem trgovino na Kon-
gresnem trgu št. 19 PRESELIL IN ZDRUZIL s svojo dosedanjno, s tem zopet znatno pove-
čano in dobro založeno

trgovino z delikatesami, vinarno, zajtrkovalnico, specerijskim
in kolonijalnim blagom itd. itd. na Miklošičevi cesti št. 32
v palači Pokojninskega zavoda

Obenem z iskreno zahvalo prosim, da mi cenj. odjemalci in p. n. občinstvo tudi v bodoče
ohranijo svojo naklonenost in zaupanje, ter zagotavljam, da si bom sile kot prej vedno pri-
zadeval zadovoljiti z najboljšim blagom po konkurenčnih cenah, točno in solidno postrážbo ter
se v tem zmislu hvaležno in vdano priporočam.

F. R. Kovačič.

Jutri zadnji dan

prodaje državne razredne loterije, ker se bo ta dan že zavrtelo kolo sreče
onim, ki bodo v posesti naših srečk drž. razredne loterije. Možnost zadeti
dobitek se stopnjuje z vsakim razredom, ki jih je pet. Zadnji pa je mili-
jonski razred, ki razdeli srečnim igralcem sto in sto dobitkov, ki osrečijo
družine za vse življenje.

Le nekaj srečk je še na razpolago. Kdor
hoče v 19. kolu igrati, mora čimprej po srečke

Naše srečke se dobijo, v kolikor jih je še na razpolago v
Ljubljani:

V oglašnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici, v Ekspo-
zitari »Jutra« v Šiški na Celovski cesti. — V Mariboru
in v Celju pa pri podružnicah »Jutra« ter pri podpis-
nem zavodu.

Zadnji dan r. z. z o. z., Ljubljana. Sv. Petra
cesta 10

Otvoritveno naznanilo.

Čast mi je naznaniti tako svojim poslovnim prijateljem kakor
znancom ter cenjenemu občinstvu sploh, da sem ODPRL z da-
našnjim dnem

trgovino z železnino, na drobno in debelo, pod tvrdko

Jos. ZALTA & Co.

v lastni hiši na Dunajski cesti št. 9.

Dolgoletna praksa v tej stroki, bogate izkušnje, izredna izbira
blaga, bodisi kuhinjske posode, orodja za vsako obrt, železo za
kovanje, stavbni material, cement, traverze itd. naj bo zagotovilo
vsakemu, da bo vseskozi postrežen z največjo paznjo in skrajno
nizkimi cenami.

Kar najvidnejše vabim vse, da si ogledate brez obveze bogato
zalogo, ter se priporočam vdanj

JOSIP ZALTA.

Ljubljana, dne 15. januarja 1930.